

M. MOK

Vuurmerken

A·A·M· STOLS / J·P· BARTH

M. MOK

VUURMERKEN

In deze nieuwe bundel van Mok zet de stijging zich voort, die er sinds een aantal jaren in zijn lyrische poëzie is gekomen. Hij is bij uitstek de dichter die de verwoestingen van de oorlog nog steeds tot in zijn diepste wezen ervaart. Zo kon hij de tolk worden van de vele doden wier stem is afgesneden en die geen teken hebben nagelaten. In eerste instantie is hij echter de dichter van 's mensen existentiële eenzaamheid. Zijn gevoel voor de krachten der natuur heeft ook in deze bundel het aanzijn geschonken aan verzen, waarin de bewegingen van aarde en kosmos scherp zijn geobserveerd en weergegeven. Ook de intermenselijke betrekkingen zijn in deze poëzie verwoord en daarbij staat het kind op de voorgrond, zowel uit het gezichtspunt van de oudere die de dichter nu is als uit dat van het kind dat hij eenmaal zelf is geweest.

De Noorse Suite die de bundel besluit, vat al deze aspecten samen in

UITGEVERIJ

A. A. M. STOLS / J.-P. BARTH
'S-GRAVENHAGE

VUURMERKEN

MAURITS MOK

VUURMERKEN

UITGEVERIJ

A. A. M. STOLS / J.-P. BARTH

'S-GRAVENHAGE

Gedrukt in 1960 bij n.v. Drukkerij A.N.D.O.

VUURMERKEN

Vuurmerken in het hoofd van een
die niet de avond prijst zonder het donker
tot staan te brengen in zijn stem.
De ruimte geeft onmiddellijk gehoor
aan wie alleen de moed der wanhoop
uit zijn verleden heeft gered.
Doden verdunnen ieder woord
tot huiveren. Hij kan niet meer
zijn mond bewegen of de lucht
wordt tot een golf van bloed.

Vuurmerken blijven in zijn ogen staan,
wanneer hij op de grond der duisternis
de onbewoondheid van het licht ervaart.

DWAALSTER

Soms, in de spiegel, ben ik niets
dan een verlate dwaalster
van constellaties, jaren her
verpulverd.

Mijn ogen zien zich aan, bevreemd
wijn zij nog vol staan van een licht
dat in de anderen tot stof
is uitgebrand.

Schaduwen leggen handen op
de naakte lijnen die mijn mond
verlengen tot een stomme kreet
van eenzaamheid.

Ik volg de nachtwind, ik besta
tegen herinneringen in.
Verloren loop ik door mijn slaap
van kim tot lege kim.

DE DAGEN

Doden staan in mijn dagen overend,
miljoenen in het grote lichtbassin
waarin ik hunkerend mijn lichaam wend,
opdat ik één moment van leegte ken,
een wereld tot de diepste grond vernield,
zonder een boomtak of een schaduwveeg
waartoe een arm, een oog zich heeft ontzield –
een dag witter dan wit, leger dan leeg.

Maar steeds wanneer de morgen opengaat
en ik het licht met nieuwe ogen zoek,
grijpt mij de kou van een versteend gelaat,
zwijgt er een stem in elke kamerhoek,
zijn alle vensters, alle verten met
verlorenen bezet en sta ik stil
voor weer een dag die geen verleden redt
en het wanhopig achterhalen wil.

TEKENS

Vuurogen zien mij aan,
bloedmeren in de nacht.
Ik leun met al mijn angst
tegen de stilte.

Ik rek mijn keelgat uit,
ik worstel om een stem.
Mijn ingewanden krimpen
tot flarden pijn.

Met dode handen schrijf
ik tekens in de wind,
zon, water, sterrenstof
en mensenogen.

De hemel is te hoog,
het vuur te wild, te rood.
De wind schuift heen en weer,
ik zie geen teken meer.

FRONTGEBIED

Spervuur van het verdriet.
Miljoenen ogen schieten vonken in mijn huid;
miljoenenvoud loopt een geluid
zich in mijn oorgewelf te niet.

Wild ren ik voor de doden uit.
Over mijn lichaam schuift het frontgebied
nachtwaarts. Elke ster die openschiet
waaiert dezelfde vonkenregen uit.

Mijn benen scheuren wonden in het blinde
onderhout van de duisternis. Ik val
schreeuwend voorover in het vuur.

Ik voel hoe zich de wateren ontbinden
en door mijn lichaam stromen. Uur na uur
verspreiden zij hun stem in het heelal.

BLOEDVLEKKEN

Bloedvlekken in het wit van mijn geheugen
dat tussen slaap en leven wordt ontbloot.

Er moet een wond geweest zijn waaruit eens
die pijn is weggedruppeld
en in mijn wezen blijven staan.

Met bleke ogen ziet het bloed mij aan,
terwijl ik opstijg door de schemerlagen.

Nog één moment kan ik de schrik ontgaan.
Dan, door de grondmist heen van het ontwaken,
voel ik de bliksem in mijn leven slaan.

Een dode hand reikt mij haar leegte aan.
De horizon begint zich breed te maken.

VIJFTIG JAAR

in memoriam S.

Vijftig jaar geleden kwam haar licht
boven de einder van de tijd geschoven,
een stip waaruit de rode vlam
van haar bestaan zich heeft omhooggerekt.

Vijftig jaar geleden sprak de dood
zijn vonnis over haar, begon
de reis op ongenade en genade
binnen de grenzen van een lot.

Eén kwart is weggeslagen uit die muur
van jaren. Door de diepe bres
ziet mij een onbewogen hemel aan,
die van het woord dat ik haar na wou zenden
de vleugelslag versteent.

april '56

MELKWEG

Er kwam een kind naar boven uit de nacht.
De stilte sprak niet; plotseling
stond daar het teken van zijn hoofd
boven de donkere waterspiegel.

Het keek mij aan met ogen zwaar
en zwart van de volstreckte koude
waarin het zich verloren had,
twee sterren vol verduisterd licht,
begeerte die de tijd ternauwernood
had ingeademd of een rukwind sloeg
haar jonge warmte uit elkaar.

En achter deze blindgeworden pijn
opende zich de hemel; kinderhoofd na hoofd,
een uitgebluste melkweg, hing daar stil
te overnachten in het universum.

Onder mijn voeten viel de aarde weg,
er bleef geen houvast over dan mijn armen
die ver boven mijn leven uit
zich naar de toppen van de ruimte rekten
en hielden in de koude stand
totdat hun kracht was opgebrand.

STEENKERF

Alles krimpt samen tot dit ogenblik:
de mokerslag van een versteende hand,
de oogsplinters der onschuld, druppels vlees
die blijven hangen in de atmosfeer.

Mijn wanhoop rent over de hemel,
een bloedstreep in de baan der sterren,
een doodssnik in de borst van het heelal.

Dag die ik loop, nacht die ik lig,
waken of slapen dat ik doorwankel,
de steenkerf dringt al dieper in het huis
van mijn gebeente.

A A N Z E E

Daar is het grote handen-openvouwer,
hemelen wit van ongrijpbare wind,
zichtbaarheid uit haar verband gerukt,
leegten die elkaar verslinden.

Overal blijft de zee haar torens bouwen
en kantelt hen weg uit de tijd.
Het ademloze ligt gedurig aan
de rand der wereld op de loer.

Nachtzwaarte drukt de middag naar de einder.
De ruimte windt zandsluiers om haar gezicht.
Stenen zonder toekomst of verleden
raken met angstzweet overdekt.

PASTORALE

Er gaan op de grijze landweg
mensen, koeien, grasgeluiden,
schuifelingen die niets beduiden.
Het schemert er van licht.

Sloten vol hemelse vergezichten
ademen met de wind. Een modderlucht
wuift zachtjes. Breeduit op haar rug
baadt zich de aarde in de ruimte.

Vee maalt voor lange uren kracht bijeen.
Bloemen zweven peinzend op hun been.
Bomen staan eindeloos veel bladeren
uit de grote leegte te vergaderen.

WANDELAAR

Het dorp, een stofje in de long van het heelal.
De huizen komen op de adem van het licht
boven de einder. Straten, mensenhoofden,
wit van verlatenheid.

Toelopende vanuit de ruimte,
voelt men het ogenblik van de herkenning
zich openen, een spiegel vol geheim,
een korte wemeling van krachten, losgebroken
uit verten welker grond de diepste slaap
geen peluw biedt.

Het dorp schuift door het licht voorbij
de schouders van de wandelaar. Zijn ogen
houden slechts hemel over, zijn gedachten
wegen waarop het voetspoor zich verliest.

HET LAATSTE UUR

Weer voor de nacht, alleen
met het ontwaken van die ogen,
wijd open in de muur.
Ik voel mij naar hun holte weggezogen;
het water op hun grond wordt vuur.

Een vogelbek slaat bloed uit steen;
ik moet zijn hakken in mijn oren doven.

Dit wordt het laatste uur;
de cijfers zijn met as geschreven,
de wijzers zetten koers buiten het leven.

NACHTELIJK

Nachtelijk. Woorden die zich niet
verlossen. Vingergebaren
boven de warmte van een slapend mens.

Heuvels van ademhaling volgen,
een dans op sterfelijke lucht,
of stilstaan bij een kreungeluid,
eenzelvig in de ruimte overeind.

Lispelend achter vensterkieren
de zee, de mondholte der nacht.
Een grote hand van wind
streelt de gordijnen.

IN HET LICHT

Het huis leunt met zijn schouders aan de grens
van de waarneembaarheid.

Ik sta met ingehouden adem voor de atmosfeer.
De glazen oogopslag der vensters
is volgelopen met een witte brand
die mijn gezicht verschroeit.

Ik wend mijn voeten om. Van overal
grijpt mij het witte naar de keel.

Ik roep met dode stem naar mensen
die in de morgenschemer van dit lichtjaar
voorbij mijn leven zijn gegaan.

Mijn lijf vol vlokken vuur,
buk ik naar schaduwen die vluchten
als ik een hand beweeg.

O O R S P R O N G

Zo uit het huis de wereld in gelopen,
werden wij aangesprongen door het vocht
dat uit de stenen sloeg. Alle poriën
bloedden mysterie. Wij moesten haastig
woorden bouwen om de angst
het zwijgen op te leggen
en werden dan toch ingenomen
door het alzijdig dringen van de middag
om onze huid, het dreigende schuiven
der ruimte, bomen die hun vingers op ons richtten,
de duinen die hun ruggen kromden
onder het donkere gewicht der stilte,
het grijze keelgat van de zee
dat wartaal losliet.

Al dieper naar de oorsprong weggezogen,
totdat nog slechts een ademtocht
ons van de chaos scheidde,
zetten wij onze levens schrap.

De wind sloeg met zijn vleugels.
Mensen bewogen en openden straten.
Een droge snik doorbrak de eeuwigheid.

SCHEMERING

's Avonds. De wind komt in zichzelf tot staan.
De straat verlengt haar diepte. Aan de grens
der ogen tekent zich een hemel af
vol grote lichtbomen wier glans verwelkt.

Dan, in de kamerschemering, beweegt
mijn tijd zo helder dat ik zijn bestaan,
de stille golf van een ontsteltenis
die overal aan ruimten raakt,
met dunne zenuwtoppen na kan tasten.

Een naamloze, van elke grond vervreemd,
als enig onderdak een stervend lijf
waarin de vogel van het hart vergeefs
de wanden afklopt naar een wederwoord,
voel ik de golf die door de kamer gaat
zich tot een oceaan verwijden
en zie de sterren aan het venstervlak
hun bloemen tekenen van gloeiend ijs.

GRENSGEBIED

Steunend met mijn rechterhand
tegen de zeewind, met mijn linker
tegen het opgehoogd geweld
van een tijd die voor zijn doodsuur staat,
zie ik het witgloeiende raadsel
hardnekkig aan, het blinde schitteroog
van de creatie.

Op dit grensgebied der aarde
stort zich zoveel ruimte dat mijn leven
amper adem overhoudt
en mijn woorden neveldruppels vormen
in het zwijgen dat mijn hoofd omvat.

WONDEN

Wonden in het denken,
gaten vol donkere stilte,
binnenhemelen waarin de blik
zich ledigstaart.

Mijn mond spreidt klanken uit
over de open angst
of poogt het zwijgen met
zijn zwijgen te bedekken.

Steeds breekt het donker door,
brandgaten in mijn hoofd,
luchtledigheid omringd
door randen pijn.

LEVENS DAG

's Morgens, ontwaken in diep gras.
De leden lopen vol met hun bestaan.
Ademhaling in de borst der aarde
voert het lichaam op zijn deining mee.

Tussen de duizenden voltooide vormen
naar houvast zoeken, in de wankeling
van weer een levensdag, een lichtend spoor
tussen de wolkenmuren van de slaap.

Voortdurend oog in oog staan met een hemel
die uit de einders opstroomt, watervloeden
uit oceanen die de wereldgrond
doen huiveren.

En eindelijk een avonduur, te vreemd
om er de moeheid aan tot rust te brengen.
Vuurseinen in de schemergordel
van het vergeten gaan open en dicht.

NULPUNT

Er is niets. Ik wend mijn leven om.
Ik leg mijn oor aan de grond van het donker.
Sterren, bomen, wind vervagen
tot op het nulpunt van hun kracht.

De aarde krimpt onder mijn adem.
Ik raak beklemd in een metalen stilte.
Mijn hoofd en benen hangen in de kou
van het verlaten wereldgat.

Zo, met een steenklomp aan mijn borst,
wentel ik door de nacht. De blinde einders
dalen en stijgen in een golfbeweging
van ledigheid op ledigheid.

BRONGELUID

Klinken dat in mij opwelt, brongeluid
van het inwendig zwijgen.
Ik wend mij in de ruimte om en om.
Er is geen weerklank, altijd stijgen
de bomen naar een hemel die met stom
gebaar het leven in zijn armen sluit.

De middag sneeuwt veel zonlicht. In mijn leden
worstelt de tijd zich naar zijn dood.
Ik smEEK om levend water voor mijn mond.
Schaduwen spannen samen en de grond
valt open. Met angstige schreden
stap ik voorover in het avondrood.

VERRIJZING

Het dorp. Een meeuw haalt met zijn vleugelslag
de ruimte naar zich toe en stoot de morgenstilte
open met speren van gekrijt.

Uit alle straten heft zich hemelhoog het licht.
Het dagbegin rilt in beslagen ramen.
De stenen, door geen voetstap nog gewekt,
dragen een vochtlaag van vergetelheid.

Een wereld, door geheimen uitgehold,
nauwelijks meer in zintuigen te vangen,
alleen in de spelonken van de slaap
te dulden met verzonken ledematen,
drukt zich de muren door en tast de binnenzijde
der ogen af. En andermaal verrijzen
de doden uit hun nachtelijke graf.

ER IS GEEN EINDE

Onder het donkere dak van geluid
dat op de zeewind aangeschoven komt,
loop ik de straten in en uit,
tot in de wortel van mijn tong verstomd.

Een volgeladene met hoorbaarheid
die door geen mond is na te spreken,
een angstige die zich verspreidt
naar alle hemelstreken.

Nachtwind woelt zich open in mijn leden,
wolken blijven op mijn ogen staan.
In straten die ik heb doorschreden
hoor ik mijn voetstappen vergaan.

Er is geen einde. De deuren beven
nauwelijks, de ramen worden blind.
Altijd hetzelfde afgeschermd leven,
altijd dezelfde wind.

LEVEN

Leven. De dagen in hun lengte
van licht doorschrijden; mensenogen,
sterrenstof in den blinde uitgestrooid,
zien opflitsen en buiten elk bereik
verloren vallen;

gedachten volgen, banen zonder koers;
een woord met hunkerende mond omvatten,
opdat het zich verinnigt tot een kern
van hartsverdriet;

een kind, een blinkend raadsel, op twee armen
tegen het licht houden; zijn leven rijpen zien;
het achterlaten in de stroom
van lotverwanten;

en verder gaan, dezelfde stilte met
dezelfde onrust tegemoet bewegen,
totdat zij botsen en hun beider kracht
wordt opgelost.

VERLATENHEID

Steeds sterker jaagt het licht zijn windstoten
naar mijn verhongerend gezicht. Ik ga alom
in gloeiende verlatenheid gekleed
en put de dagen en de nachten tot hun grond
van bodemloosheid uit.

Ik lijf geen schaduw bij mijn leven in.
Door vlakten wit van dorst, onder een lucht
die mij geen adempauze laat,
telkens in de stilte klanken roepend
wier water in het vuur verdampt,
rek ik mijn tijd, zonder de echo van een woord,
een voetstap, in het donker mee te nemen.
Met lege mond en ogen wacht ik
of zich nog koelte losmaakt uit de ruimte
en slapend neerlegt op mijn borst.

STRANDWANDELING

De hemel een witte hand
vol mistig zonlicht.
Heelalwind maakt geluid los in de zee.
Het leven kan zijn grenzen niet meer aan.

Mijn hoofd is ijl van raadselige angsten.
Het zand houdt mij zijn ogen voor.
Ik stap in putten, leegten zonder licht.

Een dode stilte sneeuwt mij dicht
tot diep onder mijn huid.
Ik roep mij aan uit een verleden tijd.

KINDERWOORDEN

Het huis alleen. Het oogblauw van de morgen.
De aarde hangt aan vleugels wind.
Uit het zeelicht vangt het open raam
kinderwoorden, ronde druppels leven
die dralen in de kamer. Ik verzink
in het verleden van de tijd, ik keer terug
binnen de eerste klank die ooit is losgestoten,
het zwijgen dat zich tot de glimlach plooit
die het verlossen zal.
Ik word omhooggevoerd door de aanvankelijke zucht
Met draden licht verbonden aan mijn oorsprong,
planeer ik in een atmosfeer
van vrijheid die zich in geen roes of angst
te loor kan storten.

VROUWENLEVEN

Een kamer in de avond. Levend mensenlicht
houdt er zijn spanning staande. Aan de ruit
leunt stilte met een voorhoofd van bazalt.

Een vrouw, zij heeft haar jaren in de hand.
Iedere morgen vindt haar blik de zin
van haar geschapenheid terug
in de ontwakende figuren
op kamerwanden en gordijnen.
Iedere avond stelt zij in de holte
van de verlopen dag haar eigen leven
als lichtbron.

Tussen geheimen, angsten, voortslepende vleugels
van wind en schemer, houdt haar mond
zijn stem vast en een glimlach waar de tijd
zijn onvergankelijkheid in belijdt.

ONDERWEG

Onderweg naar de nacht.
Door het lege raadsel van het licht
voortlopen, voetstappen met wol omwikkeld.
En aldoor wilder, aldoor moeder wordt de mond
die spreken blijft om niet te sterven.

Er is geen richting meer, de wervelwind
der wanhoop heeft de einders omgewoeld.
Het morgenrood heeft ogen zwart van as.
De dag is vol geluid van onverslagen
mensenvée dat grazen blijft zolang
zijn adem grond raakt.

OP DE EINDER

Bewegend op de einder van de tijd,
mijn ogen vullend met het wit der zoutwoestijnen
die aan weerskanten van mijn leven staan,
ben ik alleen een mond die schreeuwen wil
tegen de leegte die mij binnendringt.

Mijn dag is blindgeschroeid, de voetstap der herinnering
dwaalt weg in een verlatenheid die nooit
van creatieve angsten is doorademd.
En links van mij opent het maanlandschap
van de toekomstige vergetelheid zijn stilte.

Voortgaande op het scherp van deze grens,
hang ik in evenwicht tussen mijn dunne armen
die tot de oksels in het niet gestoken zijn,
twee bruggehoofden naar fictieve punten
wier zwijgen zich verzamelt in mijn mond.

AVONDROOD

Door het veld van dovend licht.
Zware schaduw op de blanke grond.
Schouder aan schouder, naakt de mond.
Vermoeidheid met de dood in evenwicht.

Bomen slaan in de onderkant
der hemelen hun vlerken vast.
Paarden bewegen op de tast
onder de zeespiegel van het land.

Overal in de ruimte handen
van zoekend vuur. De wereld is te groot
voor droomgestalten in het avondrood.

In ogen blijft het raadsel branden,
pijn die lang wacht met de genadestoot.

Het donker streelt de rauwe hemelranden.

GESPREK

Wij zitten met een berg tussen ons in,
elk voor een sneeuwhelling van het geheim.
Wij spreken en de berg wordt hoger;
wij roepen en de atmosfeer bevroest.

Ik voel alleen nog mijn lippen wrijven
tegen de stilte. Ik vermoed
de spanning aan de overzijde,
de mond die het luchtledige bevecht.

Aan niet te zeggen woorden gaat het pogen
te gronde. Ik zie opeens
voor mijn gesloten ogen sterrenbeelden
wier schijnsel in de put der nacht verzinkt.

DAGBEGIN

De dag doorwoelt de kim.
Wazige paardelijven
ademen hemel in.
Zij stampen water uit de grond
en drinken zich tot levensgrootte.

Trilbanen springen op.
De aarde wandelt over bogen licht
de ruimte binnen.
Afgonden rondom
houden haar staande in haar duizeling.

IK ZOEK...

Ik zoek de grenzen van het absolute.
Wankelend zonder benen, roepend zonder stem,
zink ik al dieper in het zand
van deze lichtwoestijn.

Vuurbanen lopen uit de einder
recht naar het doelwit van mijn ogen.
De stamelende angsten in mijn keel
verstikken mij.

De handen van de wind
zegenen mij tot stervens toe.
Ik zoek een grond; er is
nergens meer aarde.

AAN TAFEL

De tijd wordt weer tot op zijn grond geopend.
De aarde draagt haar warmte op.
Mijn kinderen bewegen in het avondlicht
handen vol honger.

Een grote scheppingsgolf verheft
zich in de kamer. Ik versta
geen rede meer, alleen het woelen van
dat vurig water.

Dan zink ik in mijn lichaam weg,
dwars door de kracht van dit moment,
en raak de rots waaruit de kindergen
zijn losgevonkt.

RUIMTE

Heilwereld, open achtergrond van wind.
De dag vervalt tot blinkend puin.
Iedere ademtocht bezielt
mijn keel met ruimte.

Er wieken vogels uit mijn armen los.
Achter mijn borstbeen kreunt de hemel
van spanningen die overal
zichzelf te buiten lopen.

Ik woel met blinde handen in het zand.
Een witte zweep fluit in mijn oren.
Ik drink de leegte uit. De avondzee
stroomt in mijn lichaam weg.

Ik slaap met dode sterren aan mijn hart.
Hun stenen tranen liggen om mij heen
wanneer ik eeuwen na de avondval
een morgen voel ontwaken.

NOODSIGNALEN

Het lichtbloed springt uit het lichaam der aarde.
De hemel snelt omhoog; de afgrond stoot
zijn horens uit de kimmén en verliest
zich aan een bovenwerelds donker.

Grassen, bomen, vogels rekken wortels
voorbij de sneeuwgrens van de stilte.
Zij sterven met hun hoofden in het vuur.

Mensen kruipen in de witte kloven.
Zij weren het heelal niet uit hun ogen.
Zij kleven met hijgende leden
de lichtgrond aan. Hun benen
slaan noodsignalen in een lucht
die uitgedund is tot een zucht.

ER IS NIETS

Er is niets. Ik zeg het met de stem
die mij nog rest, de splinterende hamerslag
van steen op steen.

Duizend eeuwen liggen in mijn naakte handpalm.
De doodssnik van miljarden monden
zwijgt in de mond der kim.

De lichtbrug der herinnering
springt over het water van de tijd
blindgesneeuwde stilten binnen.

De laatste vorm achter mijn ogen
verwildert tot een angstige grimas
tussen twee hemelhoge muren
van niets en niets.

STEMMEN

Ik hoor het heldere, kristal dat in het licht
tot klank ontwaakt, stemmen van stervelingen.
Ik tril tot in mijn vingertoppen mee
met de beweging die haar golf opstoot
dwars door de hemelhoge stilte.

Diep in mijn oren volg ik het geluid
tot aan zijn bron: een kern die beven gaat
en zwelt en schudt zich open in de ruimte,
en juicht en snikt zijn einde tegemoet:
het knappen van een glas, een witte vonk
die wegzinkt in de nacht.

POLDERLAND

De dijken en de paarden; armgebaar
der ruimte en het zielsbewegen
der onbewustheid. Zij verwijzen naar
het water dat zijn ogen tegen
de hemel legt. Over en weer
lopen de witte rimpelingen;
een koele, onschendbare atmosfeer,
niet om te zwijgen, niet om te zingen.

De wind gaat met gebogen hoofd
rondom de tijd; zijn sleepgewaden
wolken de verten dicht en vloeien rood
over de rand der hemelschalen.

OCHTEND

Het bed is nog warm van mijn slaap.
Ik heb de dag nog niet teruggevonden.
Ik schuif de laatste wolken uit elkaar
en stoot mijn ogen aan het steen
dat daar zijn brandende verlatenheid uitstrekt,
vlakten zonder voetspoor, zonder stem,
negatie die mij aanspringt en zich niet
meer af laat schudden. Met een knagend dier
tussen mijn wervels loop ik ronde
na ronde door de stilte, vloek en stamp
mijn angst kapot, neem dode muren tot getuigen
van mijn bestaan en kijk de morgen in,
de hoge leegte om een enkel mens,
het zand dat samenwaait en witter wordt
naarmate zich mijn blik er in verliest.

HET VERLORENE

Daar lopen dan de mensen met hun borst
vol adem, hun verlaten hunkermond.
Stilte omnevelt hen, zij staan te boek
bij het verlorene der wereldruimte,
sterrengruis dat de huid der atmosfeer
één oogwenk striemt, en zwarter is de nacht
na hun ontstelde doortocht.

Om al hun einders gaan de waterkudden
der ongeschapenheid wier blind geloei
tegen de hemel hangt, een huiverende wolk
vol nimmer te verlossen angsten.

Hun ogen vechten met de witte storm
der zonne-energie, hun vingers krassen
groeven in de wanden van het licht
en glijden af en liggen uitgeput
hun spanning te verliezen aan een grond
die alle kramp tot steen en stof herleidt.

HET WORDT KOUDER

Iedereen blijft het aanzien:
de koele glimlach van de dag, de mensen in hun lichaam
Niemand slaat zijn handen voor zijn ogen
en kreunt zijn pijn kapot
omdat daar het gebeente der onschuldigen
nog altijd blootligt.

Geen schepsel houdt van angst zijn voetstap in
omdat zijn oren klinken
van het verwaaid geschreeuw der monden
overal in de atmosfeer.

Dagelijks scheurt de zon
het donker open. Dagelijks verbloeit
een wereld. Het wordt kouder in de tijd.
De lijken zamelen te veel
niet meer te redden stilte.
Elke seconde storten doden
tussen de doden neer.
En alle levenden bewegen verder,
handen en voeten hoog boven de dood,
verloren in hun lichaamswarmte.

DORPSGEHEIM

Dorpsgeheim. De koele hemelholte.
Mensen onder water in het licht.
Hun armen vloeien uit. Hun stem verlengt
zijn spanning in de noodkreet van een meeuw.

De dag is te doorzichtig. Aan geen tijd
kan zich hun hartslag meten. Zee beweegt
getijden in hun bloedbaan. Winden schuiven
ademend in hun lichaam heen en weer.

Geen kracht valt stil. De onbedaarlijkheid
der schepping houdt een onrust wakker
die overal in draden hangen blijft,
tentakels van een nooit herkende angst.

Dorpsgeheim. Mensen verslapen
wakend hun leven. Planten en vissen
gebaren tevergeefs
naar hun niet te verwonderen gelaat.

GEZIN

Kamerwarmte. Ramen op de hemel.
Mensen in de luister van hun kracht
gezeteld, met ogen en armen
vol spanning en een mond waarop
het waas der schepping bleef bewaard.

De kinderen komen op hun stemmen
omhoog in het gehoor. De dag beweegt
tot in zijn schaduwloze gronden.

De wind staat stil. Een brug van licht
welft zich van aangezicht tot aangezicht.

WANKEL EVENWICHT

Wat zijn de kinderen weer levend in hun huid.
Zij doen het water van de morgen dansen.
De wereld begint in hun stemgeluid
een nieuwe ronde. Verloren kansen
schieten in bloei. Hoog achter de ruit
heft zich de hemel in een blinkend kleed.
Vuurbanen lopen door het huis en stromen
zeewaarts. Tot op hun helderheid ontkleed,
worden de kinderen meegenomen
in de beweging van het licht.

Ik doe mijn handen en mijn ogen dicht.
De moede paarden van mijn gedachten
rusten. Onder het wankel evenwicht
van dit moment liggen honderden nachten
met zwartomwoeld gezicht.

SCHMER

Andermaal hemelen wier adem om het huis
tezamenloopt, een blauwe ruimtewolk.
Mijn handen in het raamgat vangen wind,
afkoelend licht. Ik zeg de dag
zijn leven na: mensenmonden, stilte.

Ik tast de einder af en blijf alleen
staan in de schemer die mijn ogen
langzaam vervult. Een vogel loopt
zijn laatste ronde door de tijd.
Bomen bekruisen zich met duisternis.

ZWERFGESTALTEN

De levens die zich hebben doodgeschreeuwd.
Er is geen stilte diep genoeg
om mijn gehoor in te verbergen.
Overal dringen splinters van hun pijn
mijn leden binnen.
Overal sterf ik met hen mee
en voel hun laatste ademtocht
tot niets verbranden.

Steeds, bij het ontwaken van de nacht,
stoot de einder zwerggestalten los
die hun onrust door het donker jagen
en blijven hangen in de dode wind
buiten mijn raam.

Ik roep en zwijg, ik loop en lig.
Ik slaap mij weg tot minder dan een mens.
Ik slaap mij onder hun verlorenheid
verloren.

VERGEEFS ONTWAKEN

Jaren vallen om. Mensen ontstaan
uit steen en vegen met levende handen
de dood van hun gelaat.

Er drijven wolken weg. Hun mond begint
zijn spraak te zoeken. Ogen gloeien aan
en drinken ruimte.

Lichamen zuigen zich huiverend vol
met waterkoelte; zij worden weer
gewogen door de adem van het licht.

Zij baden zich opnieuw
in ondoorgrondbaarheid en nemen
een diepe onrust over in hun bloed.

Zij lopen uit tot bomen. In hun armen
rijzen zij boven hun krachten uit
en worden dooraderd met nacht en wind.

Zij dalen stil naar hun verlies terug.
Lijkwaden dekken hun vergeefs ontwaken.
Hun dood valt samen met de duisternis.

RESONANS

Doden – ik moet hen naroeppen, ik moet
hun zwijgen overstelpen met de kracht
die ik nog uit mijn lichaam los kan stoten;
de marteling van hun afwezigheid
aanscherpen tot een hemelhoge kreet
die van de einder weerkeert naar mijn mond.

En dan, de nacht gevallen, met die resonans
binnen mijn huid de wegen lopen
van mijn vernietigde gedachten.

Misschien bloedt er geen napijn in mij door
als ik de adem van de omgebrachten
windstil in mij vervagen hoor.

AFGESTORVEN

Op jouw mond staat geen licht meer te ademen,
in jouw voeten klinkt de dag zich niet meer los.
Steenlawines liggen op je dood,
hooggebergten van vergetelheid,
zonder wind, zonder een witte top
waar de hemel op kan rusten.

Dieper dan mijn oren, in het niet
luisterend, hun spanning kunnen rekken,
is de stilte van je afgestorvenheid.
En de nacht waarin ik met verschroeide ogen
rondtast aan het duister, heeft meer kleur
dan het vacuum waardoor je leven
sedert jaren wegsnelt uit het licht.

DODEN

Doden in mijn hoofd verzonken,
stenen op de bodem van mijn slaap.
Ik heb geen ademhaling meer
voor hun verstikkend zwijgen,
geen vingerwijzing naar de duisternis
van hun verlorenheid.

En toch, ik woel en wentel in mijn lijf
door het luchtledige, ik houd beraad
voorbij mijn wanhoop, sla mijn handen
tussen de sterren, hamer nacht aan nacht
diepere stilten open, enkel om
nog één vergankelijk atoom te vinden
van wat zo hopeloos vereeuwigd is.

DAAR IS DE DAG

Daar is de dag.
Water, vuur en lucht ontwaken.
De aarde schermt met neteldoek
haar ogen af.

Van kim tot kim
rekt zich het voetspoor van de zon.
Er vonken edelstenen op
de blinde huid der zee.

Grondwater fluistert
onder de bomen;
tot in hun kruinen spat
geritsel op.

De ruimte raakt
buiten zichzelf,
een onbegrensde nacht
van licht.

DE WERELDAVOND

De wereldavond, uitgehold
tot onbewoonbaar zwijgen.
De laatste trilling van aanwezigheid
is weggedruppeld. In de armen
der horizonnen slaapt de tijd
zijn dood voor eeuwig uit.
De mond der wateren herhaalt
het wachtwoord van een jaren her
versplinterd scheppingsuur.
Het steen is afgekoeld tot in de kern
van zijn verbetenheid. De wind
verpulvert het en blaast het als een mist
tegen de sterren.

W O N D E R E N

Op het strand. Mensen dungemanteld
in oktoberlicht. Er snelt een paard
over de snede tussen land en hemel
en sleept de ruimte mee. In alle hoofden
verspringt een schakel. Wonderen ontstaan
op hun verbleekte netvlies. Klein en dronken
dansen zij op de losgebroken wind.
Het grijs der duinen ritselt in hun oren.
Zij ademen blinkende wolken uit.

Schepen liggen in eeuwige rust
onder het boograam van de horizon.
Vingers schrijven op de watervlakte
gouden, snel vervluchtigende
tekens van onsterfelijkheid.

DE STRAAT

De straat met hemelen vol
aanwezigheid. Wolken leunen
op wolken. Daken liggen
zwaar op de sluimerende wind.

Zeevoeten lopen ondergronds
de dag te buiten. Langzaam sluit
de handpalm der vergetelheid
zich om de wereld.

De ramen, wit en koortsig,
beheersen hun getril.
Koele rivieren schuiven
hun monding tegemoet.

LOPEN

Dit is het lopen door het licht:
nergens meer thuis en overal
binnen dezelfde wereldruimte
gekerkerd.

Woorden lossen in de stilte op.
Voetsporen, kleine huidwonden der aarde,
worden weggeademd door de wind.

In de zee, het brandend gat
aan de horizon, stampvoet de chaos.

De drempel van de aarde beeft,
de nacht slaat wieken open.

De tijd verliest zijn stem in mij.
Ik voel mij lediglopen.

BERGWERELD

Wij daalden langs de helling van de morgen
onder de zon door, onder de stromende
bron van de hemel.

Mannen met zwartgebrande rompen tilden
steenbrokken en slepen hun gebaren
aan het staal van de hitte.

Wegen sloegen armen door het blauw.
Bomen wierpen over lichtafgronden
elkander schaduw toe.

Ik dacht inwendigheden en stond overal
voor instortende zeeën.

Soms werd ik wakker, maar alleen
om dieper in de vrouwelijke gloed
achter de dingen aan te lopen.

O OGHOLTE

Mijn stem legt met loodzware tong
de ruimte vast:
oogholte zonder kern.

Ik hoor het klinken van mijn voeten
afsterven aan de rand der atmosfeer.

Mijn armen zwaaien seinen in de leegte.

De aarde draait zich in mijn lichaam om
en maalt de lucht weg uit mijn longen.

DE MORGENLUCHT

De morgenlucht, de doorzichtige mantel
om het geschapene; stilstaande watervlakten
van licht, en hoog in het heelal
wolken met zware witte hoofden.

Ik sta in het geopende; mijn handen
koel, berustend in hun kracht.
Het blauwe treedt mij in en uit; mijn ogen
zamelen ruimte, eeuwen morgenlicht.

NAAR HUIS

Een dunne bloedstreep van geluid
rent door de nacht: de stoomfluit gilt.
Twee witte ogen trekken rollend ijzer
tot aan de frontlijn van het continent.

De adem blijft op onze lippen staan.
Tussen duizend benen heft een kleine man
zijn schouders op. Wij lopen in de wind,
elk aan een zijde van zijn leven.

Stemmen en voetstappen verbleken
tegen de brand der zee. Aan onze rechterhand
vluchten kamelen langs het oog der maan.
Er dansen koude vlammen op de duinen.

Een straat, een brede watervloed van wind.
De golven steigeren aan onze oren.
Wij grijpen vaders jas. Een venster blinkt.
Wij duwen ons een warmte stilte in.

VRIJDAGAVOND

Mijn moeder zet de lamp in bloei.
In haar handen ruist het tafellaken
zijn witte golf uit. Warmte stroomt
omhoog uit schalen vol van zon.

Achter de ramen gaat de zeewind
peinzende om. De late dag
strijkt zijn gelaat aan wolken die de tijd
langzaam ontstijgen.

Ik beef inwendig. Avondgeur
zamelt zijn diepte in mij op.
De aarde heeft de hemel overwonnen.

Engelen komen in het deurgat staan.
Dwars door hun licht beweegt mijn vader
vanuit de buitenwereld op mij aan.

WONING

In een hoek van de wind woonden wij,
achter een open gevel van geluid.
Wolken stegen op trage voeten
boven de zee en liepen hemelhoog
over ons leven heen.

Ik stak mijn vinger door de grijze morgen
en veegde ogen in een raam
dat door het zand was blindgeslagen.
Helmbossen riepen met hun armen.
De wind reed gierend op de leidingdraden.
Lege huizen stonden vastgevroren
aan hun luiken. Flarden papier
versnipperden de langervlogen zomer.

Ik keerde om en keek de kamer in.
De kachel hoestte zacht. De ketel blies
een stoompluim. Ergens huiverde een deur.

De broodschaal in het midden van de stilte
wachtte de hongerige handen af.

THUISKOMST

Soms kwam mijn vader door de wind naar huis,
een schaduwloze man met lege handen.
Tot aan de daken steeg de roepstem van
zijn schreden en verbleekte in de lucht.

Een wereld volgde hem: dwarse gelaten
waarop hij zich een levenslange dag
had stukgelopen. Zwaar van schouders
duwde hij zich tot aan de huisdeur voort.

Mijn kinderogen zagen hoe hij daar
zijn last naar binnen sleurde. Achter hem
viel met een doffe slag de ruimte dicht.
Een mes van angst bleef in mijn lichaam staan.

Fluisteringen ergens in het huis
joegen mijn hart op. Ik zag door het raam
de straat al verder in de tijd ontwijken.
Het daglicht vluchtte op voeten van wind.

De eerste sterren sprongen open.
Mijn vader kwam binnen. Ik had geen adem.
Er trilde een spanning alsof de aarde
bleef stilstaan op haar weg door het heelal.

BADSEIZOEN

's Zomers. Flanellen broeken dansten
de maat der warmte. Vrouwenborsten
rondten het zonlicht af. In kinderogen
verloor de zee haar grond.

Vlaggen stroomden met de wolken mee.
De badkoetspaarden haalden met een ruk
de einder open voor het zwemmersvolk
dat naakt en trillend in zijn spieren stond.

Armslagen door een ruimte die zich nooit
meer af liet schudden: elke ademtocht
was voortaan prijsgegeven aan de koelte
van deze ongeschapenheid.

's Avonds. De schelpen knetterden
onder de feestelijke voeten.
Muziek omgolfde met fluweel
de ondermuren van het donker.

Sterren. Zomerwind op teenspitsen.
Nachtgeuren. Een verdampend continent.
De stille branding plooit onhoorbaar
de mantel van de slaap.

SCHOOLDAG

Staande in het westen, op de rand der zee,
stak de fakkel van de dag
de schoolramen in brand.

Kind naast kind zat, door dat licht bespoeld,
zijn boerse ijver bot te vieren
met stille hulp van zweet- en speekselklieren.
En alle haren, uit het duin gestekt,
trilden op een stroom van intellect.

De wijsheid, in hun hoofd gegoten,
stroomde tot in hun voeten neer.
Er trok een kwalijk riekend gas
in wolken door de klas.

Een schooldag duurt zo lang, wanneer de lucht
van louter slaap vergeet te ademen
en in het raam het licht
vergeefs zijn ziel verslijt.

De tijd heeft zich al eeuwen overleefd
als eindelijk de bel ontwaakt,
de domheid blij haar boeien slaakt
en door de leegte stampet en schreeuwt.

SPEELKWARTIER

Ijsblauwe stilte van het winterstrand.
Iedere morgen sloeg ons jong gerucht
breuklijnen in de ruimte. Vogelkoppen
ontwrichtten met hun opgejaagde angst
de spanning van het licht.

Wij tolden in een roes van ledematen
onder het onheil door. De windvijl sleep
de glans van onze ogen tot een vlam.
De zee dreef golven op in onze borst.

Totdat het fluitsein met zijn blinkend mes
ons hijgende geluk de keel afsneed
en wij met moede ogen door het zand
de voeten volgden van de overheden
op hun terugtocht naar het grijs verleden
voorbij de laatste meter strand.

NEGENTIENTWINTIG

Zeewaarts. Negentientwintig. Ik begin
mijn ogen dieper in het licht te boren.
Ik loop tussen de schelpen van mijn oren
langzaam het waaien van de hemel in.

Het ritme van mijn armen gaat verloren
in wijde schommelingen zonder zin.
De ruimte stroomt mijn lichaam uit en in.
Ik kan mijn hart tot in de stenen horen.

En elke avond tekent met zijn rood
ontstellende figuren: slaap en dood
rondom de hoofden van mijn huisgenoten.

Daarna de nacht die toeloopt op mijn bed
en fluisterend zich op de deken zet
om mij tot op mijn angsten te ontbloten.

PUBERTEIT

Wij waren uit hetzelfde bloed
omhooggestuwd; dezelfde onrust hield
zijn tanden in het bange vlees
van ons bestaan.

De straten van ons kindzijn waren lang;
wij liepen uren, onze lippen
dicht op de huid der lucht; de zee één golf
van ruimte in ons luisterende oor.

In mijn geheugen, dieper dan de tijd,
schemerden namen. Soms begon
de stilte met verborgen stem
te zoeken naar haar grond.

Elke seconde wierp een eeuw
zijn deuren open; duizelende liep
ik door de onbetredenheid en hield
mij aan mijn zusters kracht in evenwicht.

De dag stond in haar woorden vastgeklemd,
een brandend raadsel dat zich liet ontleden.
Met vuur in mond en ogen drongen wij
tot in de kernen van ons heimwee door.

Achter ons, in het laagland, trok de mens
de schouders van zijn dierlijk vrezen in,
terwijl om ons de dag uiteenstoof
in gouden waaieringen van verdriet.

ZO STERFT EEN KIND

Ik heb dat licht maar eens gezien:
een koele straat vol sneeuwend vuur;
daklijnen die in menselijke angst
tegen mijn ogen trilden;
een hemel die mijn lichaam binnendrong,
dat nergens meer een schaduw vond
om in te schuilen.

Het licht werd bloed. Ik riep de zee,
de avond en de dood. Er kwam geen stem,
alleen het armgebaar van de verlatenheid
rondom mijn leden.

Zo sterft een kind. Zo komt een mens ter wereld,
zonder een moeder die haar pijn inhoudt
om hem te redden,
zonder tranen die zijn blinde ogen
doen huiveren;
niets dan een mond waarvan de angst
geen echo vindt.

NOORSE SUITE

E E R S T E D A G

Wij landden aan de noordkust van de zomer.
De stad waaierde open in het licht.
De fjord lag met een lange arm van vuur
binnen de horizon gekromd.

Trappen omhoog tegen de groene brand
der heuvelflanken. Kinderen wier spel
zijn adem aan de gloed der zon verloor.
Wij zinkend naar de bodem van de tijd.

Geluiden uit de straten volgden ons
en vormden dode plekken in ons oor
dat nog de zee bewaren wilde.

's Avonds – een wijd terras, het glinsteroog
der wateren, mensen die koelte zochten
in woorden uit een leven van weleer.

DE BUS

De bus rolde zijn lichaam door de bergen.
Stof, zweet, en dennen in hun avondstand.
Water, met lange, koele tongen,
streelde de dorst van het gebleekte land.

Gemangeld tussen boeren zocht mijn leven
kreunend een uitweg naar de eerste ster,
maar bossen, bergen, op de hemel staande,
gaven geen horizon meer prijs.

Eindelijk, in een droge schemer, traden
wij met een mond van as en leer
onder een onbekende hemel.

Sterren en vingerdunne wolken.
Dierengestamel uit donkere schuren.
Menselijk roepen aan het eind der nacht.

DE DAGEN

Dagelijks met twee benen door het licht
bewegen, handen laten zinken
in de doorzichtigheid, de wiekslag van een woord
doen trillen en verdwijnen in de lucht.

Afdalen door de groene schemering.
De rotsen openen gespleten kaken,
de voeten, op het oersteen van de grond,
zoeken en zwikken zich een helling af.

Het meer, de blauwe oogopslag der bergen,
de glazen ritseling van een libel,
de snelle vogelvoeten van de wind.

Daarna de armslag van het naakte lijf
dwars door het stromen van een hemel
die uren na blijft glanzen op de huid.

DE AVONDEN

Een smal balkon. De weifelende hoofden
der bergen droegen linten donker vuur.
Wij leunden aan de nagloei van het huis,
terwijl de dag uit onze leden stroomde.

In lange banen trok het avondpaars
om onze schouders samen. Mensen liepen
boven de aarde met metalen stem
de schemer in geluiden te verdelen.

Alles werd stil. Het huis lag uitgeblust
in zijn verlatenheid te overnachten.
Ergens sloot zich een deur voor eeuwig toe.

Wij hingen nog met lange koude handen
over de borstwering der ledigheid
te luisteren naar onze ademhaling.

DE KINDEREN

Er waren kinderen. In hun blond
begon de dag zijn omloop. Dravend door het gras,
verspreidden zij het stuifmeel van de morgen
totdat het aan de bergen hangen bleef.

Later, met blote voeten in de lucht,
liepen zij door de blauwe weiden
achter het wolkenvee dat dromend
in de nevel van het licht verdween.

Lang voor de avond nam een moederhand
hen uit de ruimte weg. Zij gingen smal
de trage wegen van de slaap.

Soms hief door een hoog venster nog hun stem
zijn vogelroep naar buiten, maar de dag,
te oud geworden, hoorde hen niet meer.

KRACHTSTATION

De weg spiraalde neerwaarts door de tijd.
Donkerder, dieper lispelden de bossen.
Een paradijs, tot in het hart verwoest,
maar nog met armen van levende angst.

Dan, in een blok van licht versteend,
de mastodon van de centrale,
een zaal vol vingers die het energiegetal
der stilte wezen.

Windzuiging voerde ons de trappen op.
Zeventien meter waterval vergooiden
hun woede aan een afgrond van beton.

Grommende generatoren maalden
verbijstering tot doelbewustheid om
die zich langs pezen door de hemel repten.

D A N S

In de schommelende morgen wieg ik
zinledig op en neer. Mijn benen zoeken
vertwijfeld door de gaten in het licht
naar vaste grond.

Waanzinnig dans ik hier mijn eenzaamheid
tussen de bergen. Bomen houden mij
zwijgende hun rechtstandig leven voor,
een loodlijn uit de hemeltop.

Achter woorden, opgerakeld uit de as
der wanhoop, val ik voort, een danser
op eigen melodie.

Ergens voorbij een bocht steekt mij de wind
een losse hand toe. Aan de einder opent water
een witte schoot van duisternis.

R J U K A N

Een berg bedelft de hemel met zijn nacht
waarin het vluchtig vingerspel der zon
verschemert tot een mist. De aarde hangt
met heel haar onderwereld op de stad.

Diep in de dalkloof hamert het verkeer
zijn driften los, over en weer verspatten
de scherven van een honger die zich in
de tijd te niet wil lopen.

Voorbij de stad vallen de bergen open.
De verten rusten in hun doelloosheid.
Bomen staan in hun kruinen vastgeworteld.

Wij zien omlaag. De nacht aan onze voeten
zinkt weg onder het licht. Daarboven schuiven
wolken hun handen langzaam in elkaar.

HET GEZICHT

Midden in de lichte Noorse nacht
– de kamerwanden knappen nog van zon,
de vensters ademen de grote rust
geduldig in en uit –

nadert een snelle voetstap in mijn hoofd
en benen stijgen uit mijn ogen op
naar een gezicht, zo diep verloren
dat alle eeuwen er in ledigstromen.

Met vingers die bevrozen in de dood
poog ik mij aan het maanlicht vast te grijpen,
een sneeuwlaag op de wereldgrond.

Gordijnen waaien uit, gebergten schuiven
hun duisternis mijn ogen binnen.
Ik trek mijn handen in de nacht terug.

JONGENS EN MEISJES

De jongens kwamen op hun motorfiets
de schuine banen van de zon omlaag
en stonden lachend in hun blinkend leer
de tintelende meisjes naar het hart.

Door ramen, deuren wapperde het wit
der uitgelatenheid de avond in
die met een late knipperoog van licht
tegen de dennemuren stond geleund.

Daarna, door geur van houtvuur uitgeleid,
dwaalden de paren naar de bosnacht weg,
onhoorbaar in de stilte opgelost.

Nog uren zwierf de nachtwind om het huis
op zoek naar mensenmonden die
zijn warmte wilden drinken.

RUTHS VEJ

De bijl had bloed geslagen uit het bos.
De gele tranen sieperden omlaag
langs het ontbolsterd vlees van de vermoorden.
De zon zoog hun de naaktheid uit de ziel.

Nergens woog de hemelsteen zo zwaar
als op die bijna doodgeschreide angst.
Nooit hamerde de hitte feller neer
dan op die wonde in het licht.

Morgen na morgen opende zijn blauw
boven de hartslag van het sterven
dat daar zijn warmte afstond aan het niets.

De jonge wind, doorgeurd van hars,
verstrooide achteloos de laatste ademhaling
die om de lichamen der offerdieren hing.

VIGELANDPARK

Een verre nacht besloeg de atmosfeer
met een doorschenen weemoed. In de bomen
nestelde vroege avondwind. De zon
dronk lange teugen van haar eigen licht.

En overal in de verloren dag
een stenen wemeling van leven,
lichamen die hun eindigheid opvingen
en uittilden boven de dood.

Al dieper in de schemering bewogen
zich onze blikken langs het levend steen
waarop de laatste witte vonken doofden.

Zo namen wij hen in de avond mee:
kracht die zichzelf nog zou bewonen
eeuwen nadat het licht verdween.

TERUGREIS

De trein jaagt het licht voor zich uit.
De ramen ijlen tussen heuvels water.
De schouders van de aarde drukken
langzaam de hemelranden open.

Bossen en bergen dansen op de maat
der wielenwenteling. De dorpen glijden,
door blauwe trillingen omfloerst,
vervlogen tijden binnen.

Wij leunen met ons leven aan een mist
van pijn en warmte. Onder onze voeten
cirkelt de wereld haar voleinding toe.

De morgen is maar nauwelijks begonnen.
Vogels drijven op hun vleugelwijdte
boven het stroomveld van de zwaartekracht.

INHOUD

Vuurmerken	5	Gesprek	37
Dwaalster	6	Dagbegin	38
De dagen	7	Ik zoek....	39
Tekens	8	Aan tafel	40
Frontgebied	9	Ruimte	41
Bloedvlekken	10	Noodsignalen	42
Vijftig jaar	11	Er is niets	43
Melkweg	12	Stemmen	44
Steenkerf	13	Polderland	45
Aan zee	14	Ochtend	46
Pastorale	15	Het verlorene	47
Wandelaar	16	Het wordt kouder	48
Het laatste uur	17	Dorpsgeheim	49
Nachtelijk	18	Gezin	50
In het licht	19	Wankel evenwicht	51
Oorsprong	20	Schemer	52
Schemering	21	Zwerfgestalten	53
Grensgebied	22	Vergeefs ontwaken	54
Wonden	23	Resonans	55
Levensdag	24	Afgestorven	56
Nulpunt	25	Doden	57
Brongeluid	26	Daar is de dag	58
Verrijzing	27	De wereldavond	59
Er is geen einde	28	Wonderen	60
Leven	29	De straat	61
Verlatenheid	30	Lopen	62
Strandwandeling	31	Bergwereld	63
Kinderwoorden	32	Oogholte	64
Vrouwenleven	33	De morgenlucht	65
Onderweg	34	Naar huis	66
Op de einder	35	Vrijdagavond	67
Avondrood	36	Woning	68

Thuiskomst	69	De dagen	81
Badseizoen	70	De avonden	82
Schooldag	71	De kinderen	83
Speelkwartier	72	Krachtstation	84
Negentientwintig	73	Dans	85
Puberteit	74	Rjukan	86
Zo sterft een kind	75	Het gezicht	87
		Jongens en meisjes	88
NOORSE SUITE		Ruths Vej	89
Eerste dag	79	Vigelandpark	90
De bus	80	Terugreis	91

COLOFON

De bundel *Vuurmerken* door Maurits Mok
is in het voorjaar van 1960 in opdracht van
Uitgeverij A. A. M. Stols / J. - P. Barth
gezet uit de letter Palatino en gedrukt
door n.v. Ando te 's-Gravenhage